

ČESKÁ TELEVIZE

Zdivočelá země

Zdivočelá země vrcholí čtvrtou a poslední sérií

Pětačtyřicet dílů seriálu Jiřího Stránského a Hynka Bočana představuje pětačtyřicet let historie České, resp. Československé republiky, a to od roku 1945 po období těsně po sametové revoluci. Jeho čtvrtá - premiérová a zároveň také poslední - řada, kterou Česká televize začne vysílat **3. září 2012 na programu ČT1 od 20.00**, začíná i končí v roce 1990, kdy se hlavní seriálová postava Antonín Maděra (Martin Dejdar) po letech perzekuce konečně těší společenskému uznání. Na oslavě jeho pětasedmdesátin dokonce přislíbí osobní účast prezident Václav Havel, který si zahrál sám sebe. „Je to sice velmi malá rolička, ale vzhledem k tomu, jak je postava Václava Havla autentická - a to jak v rámci děje, tak i ve skutečnosti - tak je určitě ozdobou seriálu a velmi si vážíme, že byl pan prezident ochoten si v seriálu zahrát,“ říká režisér Hynek Bočan. Hned po úvodní scéně s Václavem Havlem se ale tvůrci seriálu vracejí zpět do bezčasí Husákova režimu, do let 1977 až 1979.

„Seriál Zdivočelá země plní dvě zdánlivě neslučitelné úlohy - na jedné straně je poutavý, napínavý, zábavný a na straně druhé je jakýmsi instrumentem paměti národa.“

Václav Havel

Nové tváře seriálu

V seriálu se objeví dalších 162 „mluvících“ herců doplněných na české seriálové poměry opravdu početným komparesem. V premiérové řadě také přibudou nové, divákům dosud neznámé postavy. Jde například o Radka Nerada v podání **Marka Němce**, inženýra agronomie, který se stane novou posilou zemědělského družstva a také ctitelem seriálové Ivanky. Nově se objeví také postava Katky, Jirovy ženy, kterou hraje **Lucia Siposová**. Její rodiče pak ztvárnili významní slovenští herci **Anna Javorková** a **Dušan Jamrich**. Dramatický milostný příběh prožije Dan – nejmladší z Maděřů, jehož partnerku Helenu si zahrála **Tereza Nekudová**. Po delší době se na obrazovky vrací **Ladislav Gerendáš** v roli žánrové figurky Jindry Měřičky, všeuměla v družstevních dílnách. Diváci se mohou těšit také na **Marka Vašuta**, jenž hraje západního Němce, který si přijede prohlédnout svůj rodný dům. Nevelkou roli Kandova syna z prvního manželství Zdeňka si zahrál **Ladislav Hampl** a Radkova přítelkyně Dívka pak **Martin PISAŘÍK**.

Žabák se vrací

Do seriálu se také vracejí některé postavy známé z předchozích řad. Z první série je to například zloduch Zikmund/**Jaromír Dulava** a jeho kumpán Svěrka/**Kamil Halbich**. Z druhé série se pak na obrazovky vrací postava sadistického velitele Žabáka v nezapomenutelném podání **Miroslava Táborského**. „Postava Žabáka v této části seriálu dostala mnohem sofistikovanější rozměr, ačkoli tím rozhodně neztrácí na své nebezpečnosti. Přichází se totiž pomstít,“ vysvětluje Jiří Stránský. Vrací se také jeho podřízený Eda/**Matěj Hádek**, který se poprvé objevil ve třetí sérii a má možná stále klíč k srdci Ivanky Maděřové/**Hana Vagnerová**. „Žabák a Eda reprezentují ostrý represivní aparát Státní bezpečnosti, která šířila strach a drasticky zasahovala proti skutečným i domnělým buřičům. Naším hrdinům věnuje neúnavnou a velmi pečlivou pozornost,“ podotýká Jiří Stránský.

Maděrova životní katarze

„Ústředním motivem poslední série, jež završuje Maděřův život, je otázka svědomí jedince ve společnosti, kde svědomí většiny selhává, protože jinak by těžko přežívala,“ říká dramaturgyně seriálu Helena Slavíková. „Má se člověk řídit svým nejnítějnějším přesvědčením, nebo má brát ohled na celek, jehož je součástí? Naším cílem nebylo přijít s jasnou odpovědí na podobné otázky, chtěli jsme je otevřít a uvést tak Maděřův příběh do dalších dobových souvislostí,“ dodává Helena Slavíková. Zpočátku to totiž v Maděrově příběhu vypadá, že všichni kolem něj mají pravdu a jen Maděra chce vždycky něco extra. „Následně se ukáže, jak se situace má: režim si plíživě kupuje svědomí svých občanů. Maděra neví, co si v tomto světě počít. Propadá depresi, cítí se sám a nepotřebný,“ prozrazuje Helena Slavíková. „Teprve později, díky jistým dramatickým zvratům, začne nahlížet na svůj život shovívavěji a odpouští si své viny a prohry. Zmoudřel.“ V tom je podle dramaturgyně katarze seriálu: Maděra obstál v životě, a to ne jako mukl a trpitel, ale jako slušný člověk, který se nezpronevřil mravnímu zákonu. „Oporou mu v tom bylo společenství, v němž žije, vlastně široká rodina, kterou tvoří rodiny někdejších ‚kaubojů‘ a ostatních věrných přátel. Samozřejmě, už z dramatické povahy věci, ani vztahy mezi těmito postavami nebyly vždycky idylické, ale chtěli jsme ukázat, jakou životodárnou silou může být tradiční rodinná pospolitost a jak velkou moc má přátelství,“ upřesňuje Hynek Bočan.

Charta 77

„Naší snahou bylo pojmout fenomén Charty především objektivně,“ přibližuje Jiří Stránský další kolizní situaci seriálu. „Většina těch, co by Chartu bývali s gusem podepsali, to nemohla udělat, aniž by se to obešlo bez drastických osobních ztrát. Chartu mohli většinou reálně podepsat ti, kteří měli nezávislé příjmy, byli bez dětí a závazků, anebo byli opravdu natolik svobodomyšlní a zásadoví, že raději myli okna.“ V seriálu jsou s touto situací konfrontováni snad všichni aktéři příběhu a každý reaguje – ze svého pohledu – racionálně. Podepíší jen dva: právník Kérly a Rom Imre. „A Maděra? Jeho rozhodnutí je v tomto bodě poněkud překvapivé. Je těžké být podepsán na tomtéž papíru s těmi, kdo tleskali, když je a jemu podobné v padesátých letech zavírali,“ vysvětluje motivace hlavní postavy autor knižní předlohy a spoluautor scénáře Jiří Stránský a doplňuje: „Kromě toho by Maděrovi hrozilo třetí zatčení a je otázka, zda by je unesl.“

Fenomén Jerry

Jerry, tedy Vincek, jinak teď už soudruh Ing. Štětka/**Jakub Wehrenberg**, je postavou, která v rámci děje prožije jeden z nejkomplicovanějších vývojų – po okupaci vstoupil na naléhání kamarádů do partaje, aby zachránil družstvo. „Když čertu podáš prst, schlamstne celou ruku. Situací, kdy je potřeba družstvo zachraňovat, je totiž čím dál víc, a tak Jerry, chtě nechtě, šplhá po partajním žebříčku zásluh čím dál výše,“ přibližuje osudy jedné z hlavních postav režisér Hynek Bočan a doplňuje: „Jerry je rozporuplnou postavou právě v tom, že přes své angažmá ve straně neztrácí naši ambivalentní přízeň a sympatie. V určitém okamžiku ale Jerry už dále s režimem spolupracovat nemůže, ať to stojí, co to stojí.“

Romové

Seriál má ještě jeden dosud opomíjený aspekt – členem Maděrova společenství je i rodina Roma Imre Dobaye/**David Suchařípa** a seriál jí ve všech svých čtyřech řadách věnuje patřičnou pozornost. „Většinou se sice v Lučinách neříká Rom, ale cikán, jenže jestliže mluvíme o pěstování nepředpojatého vztahu k této menšině, tak pak je Zdivočelá země neschematicky příkladná a problémům s rasismem se nevyhýbá,“ tvrdí Hynek Bočan.

Imre

Pětasedmdesátiletý Martin Dejdar - výzva pro maskéry

V roce 1990 je Antonínu Maděrovi pětasedmdesát let a jeho spoluhráči samozřejmě také adekvátně zestárnou. „Dosud se jednotlivé série ságy natáčely v takových intervalech, že těžily z přirozeného stárnutí herců,“ říká Hynek Bočan a dodává: „Teď se ale muselo stáří uměle dodat. Těch postav, které zestárlý a ještě hrají ve scénách z roku 1990, bylo celkem 23. Pořídít tolik náročných masek nebylo možné, takže byly vytvořeny jen devíti z klíčových figur. Ostatní herci „zestárlí“ pomocí standardního líčení.“ Maskéři Martin Valeš a René Stejskal odlévali každou z devíti náročných masek složitým postupem: nejprve se udělal odlitek tváře, ten se znova odlil a byl tak získán pozitiv obličeje. Na něj se namodelovaly všechny změny stáří a posléze vznikla forma, jejíž želatinový odlitek se lepil na obličej herce. Pro každé líčení musela být želatinová maska nová, protože jemně nanášené plastické detaily či okraje masky se snímáním poškodí. Každý herec se líčil pro jeden natáčecí den celkem tři hodiny. Odličování pak trvalo hodinu. „Tento způsob líčení je plně srovnatelný s nejmodernějšími světovými postupy. Tak náročné provedení a k tomu v takovém množství je v českém prostředí ojedinělé,“ říká Hynek Bočan.

Tvůrci

Scénář Jiří Stránský a Hynek Bočan

Dramaturgie Helena Slavíková

Vedoucí natáčení Markéta Hájková

Lokace Jiří Synek

Zástupce vedoucího produkce Zuzana Vrbová

Masky Martin Valeš, René Stejskal

Skript Zuzana Víznerová

Architekt Jiří Sternwald

Kostýmy Jarmila Konečná

Hudba Zdeněk Barták

Zvuk Vladimír Skall

Střih Dalibor Lipský

Pomocná režie Zuzana Mathéová

Vedoucí produkce Jiří Košťál

Výkonný producent Přemysl Pražský

Kamera Vladimír Holomek, A.Č.K.

Šéfproducent Jaroslav Kučera

Šéfdramaturg Ivan Hubáč

Režie Hynek Bočan

Zajímavosti Zdivočelé země

- Přípravy seriálu začaly v roce 1994.
- Na realizaci všech sérií Zdivočelé země se vystřídalo cca **160 štábových a technických pracovníků** a **18** z nich prošlo celým **osmnáctiletým výrobním obdobím**.
- V seriálu účinkovalo **500 českých, slovenských a ukrajinských herců**. Všemi sériemi pak prošlo **15** z nich. Hlavních rolí bylo **80** ve všech sériích. V dětských rolích se vystřídalo **33** představitelů.
- Hlavní lokace byly statky Radíč a Koloředov, obec Úterý u Plzně, Sedlčansko, Příbramsko, Mšeno, Ústěck, Hrazany, Skalsko, Liberec, Kamenický Šenov, Nížké Tatry. Pro vězeňské lágry byly využity dnes již neexistující prostory letních výcvikových táborů AČR.
- **Nejhluběji se natáčelo** v dole Měděnc na Krušnohorsku, **nejvýše pak z letadel** nad obcí Úterý, „**nejvzdálenější**“ **rekvizity a kostýmy** byly přivezeny z Velké Británie.
- Lokace a výprava první série byla následně využita pro film **Bumerang**.
- **Celkový počet natáčecích dní byl 563**.
- Zajímavý je i **vývoj technologií**: první série byla natáčena technologií S 16 mm, druhá a třetí série pak na Digi Beta, poslední série na HD Cam.
- Zatímco na první sérii pracovalo AB Barrandov (ateliéry, stavba, triky), od druhé série probíhalo **vše včetně triků v kapacitách ČT**.

Základní herecké obsazení

Martin Dejdar (Antonín Maděra), Jana Hubinská (Ilonka Maděrová), Hana Vagnerová (Ivanka Maděrová), Filip Tomsa (Jíra), Filip Cíl (Dan), Jiří Schmitzer (Kanda), Jakub Wehrenberg (Jerry), Radim Kalvoda (Bill), Zbyněk Fric (Smajl), Václav Chalupa (Pýt), Jan Teplý (Kérly), Jakub Zdeněk (Harry), Jiří Lábus (Putna), Oldřich Vlach (Brabenec), David Suchařípa (Imre), Tomáš Pavelka (Vokoun), Radek Holub (Hejl), František Němec (Večeřa), Matěj Hádek (Eda), Veronika Jeníková (Mirka Kandová), Petra Špalková (Jana), Dáša Kouřilová (Dana), Denisa Kotorová (Evička), Renata Rychlá (Blanka), Jana Malá (Simona), Andrea Sousedíková (Julka) a další...

(Nejen) ke Zdivočelé zemi se připravují hned dva knižní tituly

Edice České televize připravuje na 3. září, tedy ke dni, kdy se na obrazovce objeví první díl poslední řady seriálu, knihu rozhovorů Jakuba Wehrenberga s Hynkem Bočanem pod názvem *Moje cesta Zdivočelou zemí aneb S čerty nebyly žerty*. Další knihou, kterou Edice ČT vydává v koedici s nakladatelstvím Albatros, je *Zdivočelá země - Jak to bylo doopravdy*. Vyjde 8. října 2012.

Moje cesta Zdivočelou zemí aneb S čerty nebyly žerty

Velký knižní rozhovor o práci a životě režiséra Hynka Bočana. Nejmladšího představitele slavné Nové české vlny nezpovídá novinář, ale herec Jakub Wehrenberg, který se s Bočanem poprvé setkal v roce 1995 při natáčení první řady seriálu *Zdivočelá země*.

Kniha pochopitelně není jen o *Zdivočelé zemi*, přestože jí autoři věnují velkou pozornost. Dozvíme se zajímavosti ze zákulisí natáčení i jiných úspěšných seriálů České televize, jako jsou *Přítelkyně z domu smutku*, *Nemocnice na kraji města po dvaceti letech* nebo *O zvířatech a lidech*. Řeč bude i o velmi zajímavé a spletité filmové kariéře Hynka Bočana, který se po téměř raketovém začátku v letech šedesátých ocitl po srpnu 68 na černé listině a po letech zákazu, kdy se živil spolu se svou ženou vyráběním textilních panenek, se pomalu vracel k filmové režii tématy, které normalizačním dramaturgům na Barrandově nevadily. Zjistíme, jaké to je natočit *Soukromou vichřici* nebo historické drama *Čest a sláva*, oceněné na MFF v Benátkách a na druhé straně hornickou komedii o pití mléka *Parta hic*, o tvůrčích pochybnostech a věčných bojích nejen se sebou, ale i s okolím, ať už v době minulé či nedávné.

Součástí knihy je cca 60 fotografií, filmografie, ale i autentické ukázky z dochovaných deníků a korespondence Hynka Bočana.

Zdivočelá země Jak to bylo doopravdy

Další kniha o *Zdivočelé zemi* bude nejen vzrušujícím čtením o vzniku seriálu, ale přiblíží též zajímavé výsledky pátrání po osudech živoucích předloh seriálových postav. Zajímavou částí knihy bude paralelně připojená časová osa skutečných událostí let 1945 až 1990, která seriálový příběh funkčně spojí s dobovým kontextem a kniha díky tomu může posloužit i jako praktická pomůcka při výuce moderních českých dějin. Samozřejmostí je bohatá obrazová příloha. I tato kniha vzniká za podpory autorů seriálu Jiřího Stránského a Hynka Bočana.

Tomáš Pilát, autor knihy, je zkušený publicista, který se zabývá filmovou tematikou již mnoho let. Příkladem jeho práce je kniha o Věře Chytilové, v níž se mu podařilo podat nepodbíživý portrét této skvělé režisérky a rozporuplné osobnosti.

